

առաջ Ակոռին պետական (գրիվանի) սեփականություն է եղել: Նա տալիս է նաև գյուղական համայնքի կողմից պետությունը հատուցվող հացահատիկի քանակը¹²: Պետք է ենթադրել, որ XVII դ. 70-ական թվականներին գյուղից ստացվող մալոջհատը և այլ հարկեր տրված է եղել այնտեղ նստող սուլթանին որպես թիու: XVII դարում առանձին շրջանների հաքիմ նշանակված սուլթանների ոռճիկները մեծ մասամբ վճարվում էին ի հաշիվ նրանց պաշտոնավայրի բնակչությունից գանձվող հարկերի: Այդպես էր օրինակ Կաղզվանի հաքիմ Նաֆաս-սուլթան Սադուն, որ համարվում էր տեղի թիուդարը¹³:

Քյոթնուկը ուշագրավ տեղեկություններ է պարունակում գյուղի ջրամատակարարման և ոռոգման սխեմի մասին: Պարզվում է, որ ոռոգումը հիմնականում կատարվել է մեծ ամբարտակի (բանդ) շնորհիվ ստեղծված ջրամբարի (զօլ) միջոցով, որտեղ կուտակվել են ձնհալից հոսող ջրերը: Այդ ջրերով թռգվել են արտերն (ջրբին) ու պարտեզները (բաղչա): Խմելու և առտնին գործածության համար ստորերկրյա ջրանցքներ (գահրիզ) են փորվել, որոնք որոշակի մուտքեր (ղրբխայաղ) են ունեցել: Խստորեն պահպանվել է օգտագործման կարգը, արգելելով նոր անցքեր փորելն ու ջրի հոսանքը փոխելը:

Նվիրաբերվող անշարժ ստացվածքների մեջ կան հողագործության տարբեր աշխատանքների հետ առնչվող օբյեկտներ՝ արտեր, մանր հողակտորներ (պատառ), ոռոգելի հողեր (ջրբին), հացահատիկը կալսելու առանձին հարմարություններով օժտված վայրեր՝ կալեր, այգիներ և պարտեզներ (բաղչա) և այլն: Նվիրվող կամ «վախուպ» տրվող օբյեկտների տեղն ու դիրքը ճշտող համառոտ քաղաքաբանությունները տեղագրական արժեք ունեն: Գրանց մեջ պահպանված են գյուղավանի ճանապարհների, մտակա վայրերի, հանդերի, ագարակների և այլ տեղանուններ. «Սիդուառ ճանապարհին Կրկառառ պատաններն», «Կերուամն մեկ արտ», «Կերեզմանուտի ճրակենց գլխի կալին կենն», «...մէկ լաւ ջրբին ետ, Մագրումն էր», «Շինին ձոր մեկ բաղչայ, Կլուառումն մեկ պատառ ճրպին» և այլն:

Նվիրատվությունների բնույթից և որոշ նվիրատուների անուններին նախորդող և նրանց զբաղմունքը հուշող «ավել անուններից» կարելի է գաղափար կազմել բնակչության սոցիալական դրույթյան, տնտեսության և նյութական բարեկեցության մակարդակի մասին: Գյուղականում եղել են մեծահարուստ խոջաներ, ինչպես օրինակ Փշրկենց գերդաստանից խոջա Հայրապետը, նրա որդին խոջա Մարգարեն և վերջինիս որդիներ խոջա Սահակը և խոջա Զաքարիան, որոնց միջոցներով են կառուցվել ջրամբարի ամբարտակն ու փորվել քահրիզն իր երեք աչքով: Խոջա Մարգարեն կառուցել է նաև մի կարավանատուն (քարվանսարա) իր օթևաններով (օղա) և հիմնովին նորոգել Ս. Հակոբա վանքի կաթուղիկեն: Մեծատուն խոջաների բազմանդամ գերդաստան է եղել նաև Փառակեցոնց ընտանիքը, որոնցից նույնպես երեք սերունդի նվիրատուներ են հիշված:

Նվիրատուների մեջ հիշված են նաև տարբեր զբաղմունքի տեր արհեստավորներ. ջուլհակ, որմնադիր (բանահ), փայտահատ (բալթաձի), գինեգործ (ճմլօղ), կոշկակար (բաշմաղչի), դերձակ (դերգիկ), մաղագործ (ալաքչի), հնարակար (սիխնաչի) և այլն:

12 Սոքե, էջ 1083—1086:

13 Իսթանբուլի թուրքման (Մունչի), Թարիխ-ե ալամարայե Աբբասի, (պարսկ. բնագիր), Թեհրան, 1957, էջ 656, 743: